

ind ved privat Initiativ? Kan ikke en Restauratør, ligesom han køber sig et Hotel, købe sig et saadant rullende Hotel og sætte det ind i Toget, maaske mod at give en Afgift til Staten, som skal trække omkring med det. Det spiller ikke alene den Rolle, at man kan faa Forplejning, naar man ønsker det, men det spiller ogsaa den Rolle, at Opholdet paa Stationerne kan afkortes, uden at man afskæres fra at faa den nødvendige Forplejning. Jeg tror, at det vil blive hilst med Glæde, om der blev indsat saadanne Spisevagoner i Togene. Det er naturligvis en given Ting, at saadanne Spisevagoner passe bedre, naar Togene er indrettede med Gang mellem Vognene, saaledes som de ere nogle Steder, særlig paa Kjøbenhavn-Gedser-Routen og ogsaa undertiden paa Kjøbenhavn-Kalundborg-Banen, saaledes at man kan gaa fra den ene Vogn til den anden; men Spisevagoner kunne ogsaa indrettes, inden man faar det rullende Materiel forandret. Der er ikke noget i Vejen for, at man kan gaa ind i Spisevagonen, naar Toget holder paa en Station, og imedens man saa kører et Par Stationer videre, faar sig forsynet med det nødvendige, saa man kan vende tilbage til sin Plads igen.

Der er et lille lokalt Spørgsmaal, som jeg maa faa Loy til at indflette her. Der har i Aarhus været nogle saakaldte *Skovtog*, der svarede til de Tog, der løbe fra Kjøbenhavn til Klampenborg. Jeg siger ikke, at de forholdsvis ere blevne besøgte saa stærkt som Klampenborgtogene, det bleve de ikke — de gik Søndag og Onsdag Eftermiddag — men de bleve dog berøgte meget stærkt, særlig af Smaakaarsfolk, og da de pludselig bleve tagne bort, modtoges det med Beklagelse, man var ked af det; det kom frem i Bladene, i Byraadet, i Andragender til Banebestyrelsen og Indenrigsministeriet, som har ment, at de ikke kunde retableres. De have imidlertid gaaet i en Række Aar, og jeg ved ikke af, at de have fremkaldt nogen som helst Ulempe, men de ere tværtimod blevne mødte med stor Glæde og Taknemmelighed, da de bleve indrettede. Det drejer sig her om $\frac{1}{3}$ Mil frem og tilbage, det er det hele. Jeg vilde meget ønske, at man vilde vise denne Kommune, den næststørste By i Landet, den Opmærksomhed at genindsætte de Tog. Det vilde være noget, der vilde blive hilst med den største Tilfredshed derovre. Det er nu en Gang saaledes, at naar man har opnaaet et Gode, noget, som man sætter Pris paa, og som man samler sig om, saa ønsker man at beholde det eller snarere at faa det noget

bedre, noget udviklet; men man synes paa ingen mulig Maade om, at det bliver taget fra en; det er ikke den Udvikling, man ønsker af Jærnbannerne. En Ting ved jeg i hvert Fald, og det er, at de ikke ere tagne bort fra Aarhus, fordi Toggangen paa Aarhus—*Ryomgaard Routen* er bleven hyppigere. Paa den Bane har man i mange Aar andraget om at faa et fjerde Tog, hvis Tid vilde falde manges Interesser særlig bekvem, og som kunde synes motiveret ved, at der løber en Del Ekstratog. Man har ikke hidtil kunnet faa denne Bane, men jeg skal tillade mig at lægge et godt Ord ind for den. — Der er en anden Baneforbindelse, jeg vil sige et Par Ord om, det er den mellem Skern og Skanderborg, den er mangelfuld. Togene løbe ganske heldig paa Østkysten — maa jeg der gøre en Bemærkning, som falder mig ind: naar Kalundborg—Aarhus-Farten bliver forbedret, og det er noget, jeg haaber ikke maa vare ret længe, vil jeg ønske, at Togene baade Nord fra og særlig Syd fra, hvor det hidtil ikke har været Tilfældet, maa blive ændrede saaledes, at det maatte blive muligt for Folk i videre Omfang end nu at benytte denne lette og bekvemme Forbindelse — men for at vende tilbage til Routen Skern—Skanderborg, saa er det ret uheldigt, at medens Togene paa Østkysten løbe ret hyppig og ret heldig, og medens de paa Vestkysten ogsaa løbe ret hyppig, om end mindre hurtigt, saa er Forbindelsen mellem Øst og Vest saa uheldig, at for at nævne et Eksempel, naar en Mand, som bor et Par Mil fra Skern, skal til Aarhus til et Par Timers Møde, saa kan han ikke gøre det paa en Dag. Han bliver nødt til at rejse Dagen før end Mødet, saa overværer han Møde i Aarhus, og derpaa anvender han atter en Dag paa at komme hjem igen. Det er altsaa 3 Dage, han er om den Rejse. Men det er dog at gøre Afstanden længere, end den er. Der er ikke længere tværs over Jylland end fra Kjøbenhavn til Kalundborg. Hvis der gik et hurtigere Middagstog, vilde vi være hjulplne. Jeg tror, at disse Dele af Landet, som nu ere stærkt fjernede fra hinanden, vilde føle sig i nærmere Forbindelse med hinanden til gensidig Udbytte.

Jeg har nu talt om Dampskibe og om Baner, men der er en anden Forbindelse, som er hurtigere endnu, nemlig mundtlig og ad telefonisk Vej. *Statstelefonen* er vel indrettet, og dens Udbredelse i Provinserne vokser. Det er en udmærket Institution, og det forekommer mig, at den funktionere